

THE MAN WHO SAW ME

Ferdinando Frega

GILLETTE: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΜΕ ΕΙΔΕ

Δεν είχα ποτέ την τύχη να έχω μέντορα.

Τα πρώτα είκοσι επτά χρόνια της ζωής μου συνάντησα σχεδόν αποκλειστικά γυναίκες. Γυναίκες κάθε ιδιοσυγκρασίας, κάθε ευαισθησίας, κάθε πνευματικού και ανθρώπινου αναστήματος. Ίσως η ζωή ήθελε απλώς να μου θυμίσει μια στοιχειώδη αλήθεια: ήμουν κι εγώ γιος μιας γυναίκας. Και τι γιος.

Ύστερα ήρθε το 1992.

Μια πολιτική εκστρατεία, χτισμένη γύρω από έναν επιχειρηματία της Κοσέντσα από τον χώρο της εκπαίδευσης, που αργότερα έγινε βουλευτής του ιταλικού κοινοβουλίου παρά τις προσδοκίες όλων, άλλαξε την πορεία πολλών πραγμάτων. Όχι εξαιτίας της ίδιας της πολιτικής, αλλά εξαιτίας των ανθρώπων που μου δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσω. Αυτοί ήταν που άνοιξαν την πόρτα στις δυνατότητες.

Ήμουν ένας αρχάριος σε έναν κόσμο χτισμένο πάνω στο ανήκειν. Κανείς δεν μπορούσε να καταλάβει από πού ερχόμουν.

Η ερώτηση ήταν πάντα η ίδια.

«Γιατί δεν τον έχει μυήσει κανείς; Γιατί δεν τον έχει πάρει κανείς υπό την προστασία του;»

Με έβλεπαν σαν μια ακατέργαστη πέτρα που δεν την είχε δουλέψει ακόμη κανείς.

Από διάφορες κατευθύνσεις έρχονταν προσκλήσεις, προσεγγίσεις, προτάσεις. Συχνά προέρχονταν από περιβάλλοντα που λίγη σχέση είχαν με τον πολιτισμό, την ιστορία ή την αληθινή εσωτερική ανάπτυξη. Ήταν κόσμοι που στηρίζονταν στη δουλοπρέπεια, στην κυριαρχία και στην απλή άσκηση της εξουσίας.

Τους παρατηρούσα με σεβασμό, αλλά από απόσταση.

Υπήρχαν αίθουσες στις οποίες δεν ήθελα να μπω.

Και δεν μπήκα.

Ύστερα, μια μέρα, δέχτηκα ένα τηλεφώνημα.

Ήταν ο Gino Domanico, ένας αληθινός δάσκαλος ζωής.

Καθηγητής πανεπιστημίου που είχε επιλέξει να αφιερωθεί στη διδασκαλία, είχε εκείνη τη σπάνια κομψότητα επικοινωνίας που δεν διδάσκεται και δεν μιμείται. Μετά από λίγες μόνο στιγμές συζήτησης, κατάλαβα κάτι που μου φάνηκε τότε παράλογο και που το πιστεύω ακόμη και σήμερα:

Μόλις είχα γνωρίσει τον άνθρωπο στον οποίο θα εμπιστευόμουν ένα σημαντικό μέρος της ανάπτυξής μου.

Με κάλεσε για δείπνο.

Δεν ήταν ποτέ φλερτ, ούτε επίσημο μάθημα. Ο Gino είχε ένα ιδιαίτερο χάρισμα: μπορούσε να διαβάξει ψυχές και μυαλά. Το δικό μου ήταν μάλλον ανοιχτό βιβλίο γι' αυτόν.

Δεν εξήγησε ποτέ ποιος ήταν ο ρόλος του, ούτε από ποια παράδοση προερχόταν. Μου άφησε απλώς μια φράση που δεν ξέχασα ποτέ:

«Μια μέρα, όταν με δεις αληθινά, με ή χωρίς τα παραπετάσματα, θα ξέρεις ποιος είμαι και πού είμαι».

Ακόμη και ως αρχάριος, κατάλαβα το νόημα εκείνων των λέξεων.

Ήμουν ένας άνθρωπος που χτυπούσε την πόρτα ενός ναού ζητώντας φως. Όχι υλικό φως, γιατί κανείς από τους δυο μας δεν δούλευε σε εταιρεία ηλεκτρισμού, αλλά το είδος του φωτός που επιτρέπει σε έναν άνθρωπο να βλέπει τον εαυτό του πιο καθαρά.

Ο Gino έκανε την πρώτη χειρονομία υποδοχής.

Ύστερα ήρθε ο Tonino.

Μία από τις πιο σεβαστές μορφές μέσα στον θεσμό, με παρατήρησε για λίγο μόνο χρόνο πριν κάνει την ίδια ερώτηση που είχα ήδη ακούσει πολλές φορές.

«Γιατί δεν τον είδε κανείς πιο πριν; Πού ήταν όλα αυτά τα χρόνια;»

Η απάντηση ήταν απλή.

«Δουλεύει στην Κοσέντσα. Γεννήθηκε στο Reggio Calabria. Ξέρει τον μισό κόσμο. Οι άνθρωποι τον νοιάζονται. Κι είναι ένας από εμάς. Η μόνη διαφορά είναι ότι μετά την καθολική του βάπτιση δεν δέχτηκε καμία άλλη μύηση».

Αυτή η απάντηση ήταν αρκετή.

Μου επετράπη να αρχίσω, με τον πρόποντα τρόπο και στον πρόποντα χρόνο, τον δρόμο που προορίζεται για τους Γιους της Χήρας.

Από εκείνη τη στιγμή και μετά, ο Gino δεν μου κράτησε ποτέ το χέρι.

Δεν χρειαζόταν.

Αρκούσαν η ματιά του και λίγες λέξεις. Μαζί του, μια σιωπή μπορούσε να περιέχει περισσότερη διδασκαλία από ένα βιβλίο πεντακοσίων σελίδων.

Ύστερα έφτασε η μέρα.

Τον βρήκα εκεί, ανάμεσα στα έδρανα.

Σιωπηλός. Σχεδόν αυστηρός.

Ο χώρος απαιτούσε μια ιδιαίτερη στάση, πρώτα εσωτερική, ύστερα εξωτερική.

Σε μια σύντομη παύση στον εξωτερικό χώρο του Θαλάμου Περισυλλογής, στην Αίθουσα των Χαμένων Βημάτων, βρεθήκαμε όρθιοι ο ένας δίπλα στον άλλον. Με πλησίασε χωρίς να πει πολλά. Κι όμως, εκείνη τη στιγμή νιώσαμε και οι δύο την ίδια συγκίνηση.

Μια συγκίνηση που δεν ξεθώριασε ποτέ.

Τριάντα τρία χρόνια μετά, είναι ακόμη εδώ.

Ίσως επειδή κάποιες συναντήσεις δεν ανήκουν στο παρελθόν.

Συνεχίζουν να μας μυούν κάθε φορά που τις θυμόμαστε.

TFA

Ferdinando Frega

P.S.

Αφού έγραφα αυτή την ιστορία, ένιωσα σαν να έλειπε ένα αυθεντικό κομμάτι του ψηφιδωτού. Λίγες ώρες περισυλλογής μέσα στη νύχτα μού αρκούσαν για να καταλάβω τι ήταν.

Εκείνο το καλοκαίρι ο Gino έμενε στη βίλα του δίπλα στη θάλασσα. Με είχε καλέσει αρκετές φορές να τον επισκεφθώ και, ένα βράδυ, βρήκα επιτέλους την ευκαιρία να χτυπήσω την πόρτα του.

Με υποδέχτηκε με μια στοργή που δεν ξέχασα ποτέ, και σε εκείνη την περίπτωση γνώρισα την Teresa, τη γυναίκα της ζωής του.

Ήταν νέα, κομψή και φυσικά χαριτωμένη. Δεν ανήκε στην κατηγορία των ανθρώπων που επιδιώκουν να εντυπωσιάσουν τους άλλους. Λίγα λεπτά αρκούσαν για να διακρίνεις μια ζωηρή ευφυΐα, συνοδευμένη από μια σπάνια ικανότητα να καταλαβαίνει τον άνθρωπο που στεκόταν απέναντί της.

Δούλευε σε τράπεζα και είχε θέση ευθύνης. Στα χρόνια που ακολούθησαν, άκουσα εντυπωσιακά παρόμοια σχόλια από φίλους και συναδέλφους που την ήξεραν καλά: η Teresa είχε μια ασυνήθιστη διαίσθηση και μια εξαιρετική ικανότητα να κρίνει σχεδόν αμέσως πόσο αξιόπιστοι είναι οι άνθρωποι.

Μεταξύ μας αναπτύχθηκε μια φυσική οικειότητα.

Ήταν εύκολο να καταλάβει κανείς ότι νοιαζόμασταν και οι δύο βαθιά για τον ίδιο άνθρωπο. Φυσικά με διαφορετικούς τρόπους, αλλά με την ίδια βαθύτερη στοργή.

Είχα βρει μια αδελφή της καρδιάς για να τη φροντίζω. Δεν εξέφρασε ποτέ τέτοια πράγματα με λόγια, κι όμως είχα συχνά την αίσθηση ότι είχε αναγνωρίσει κάτι παρόμοιο.

Εκείνη η συνάντηση, ωστόσο, είχε ένα ακόμη πιο σημαντικό αποτέλεσμα.

Επιβεβαίωσε μια πεποίθηση που ο χρόνος δεν διέψευσε ποτέ: ένας καλός μέντορας αποκαλύπτεται σχεδόν πάντα μέσα από τα μάτια της γυναίκας που περπατά δίπλα του. Δεν αντικαθιστά τη μητέρα, ούτε συγχέεται μαζί της. Συμπληρώνει το ανθρώπινο πορτρέτο του άντρα.

Κι ο μέντοράς μου ήταν ένας από αυτούς τους άντρες.

*Με εκτίμηση,
Ferdinando Frega*